

V. Odepření spravedlnosti odmítnutím dovolání, namítajícího nesoulad napadeného rozhodnutí s judikaturou ÚS, jako vadného¹⁹

Tento náleze ÚS se dále zabýval ústavní stížností stěžovatelky směřující kromě rozhodnutí odvolacího soudu také proti usnesení senátu NS, který její dovolání odmítl jako vadné. Stěžovatelka podle NS neuvedla, v čem spatřuje naplnění předpokladu pro přípustnost dovolání spočívajícího v odchýlení se odvolacího soudu od tzv. ustálené rozhodovací praxe. Obecně pouze odkázala (bez uvedení konkrétní spisové značky) na ustálenou rozhodovací praxi toliko ÚS, nikoliv ovšem NS.

K tomu ÚS poznamenal, že

„dle judikatury ÚS však takový požadavek z § 241a odst. 2 OSŘ nevyplývá a dle náhledu ÚS není racionálního důvodu, proč by údaj o tom, od které, ustálené rozhodovací praxe se řešení v dovolání vymezené právní otázky odvolacím soudem odchyluje, nepostačilo vymezit i pouze slovním popisem bez uvedení konkrétní spisové značky nebo značek.“²⁰

ÚS danou věc uzavřel následovně:

„Pouhá skutečnost, že účastník řízení ve svém dovolání neodkáže na konkrétní judikaturu NS, nýbrž toliko na přeléhavou judikaturu ÚS, nemůže vést k odmítnutí dovolání pro nemožnost pokračování v řízení z důvodu vady. Pokud NS jen z tohoto důvodu dovolání pro vady odmítl, dopustil se tím zásahu do účastnickova práva na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny; nadto NS nedostál svým povinností plynoucí z čl. 4 Ústavy, jež ukládá soudům chránit základní práva a svobody, a nerespektoval čl. 89 odst. 2 Ústavy stanovící, že nálezy ÚS jsou závazné pro všechny orgány.“^{21, 22}

VI. K vymezení podmínek přípustnosti dovolání s poukazem na judikaturu ÚS²³

V tomto nálezu pak ÚS rozhodoval velice obdobnou věc jako v posledně popisovaném případě, neboť stěžovatelé v dovolání poukázali na judikaturu ÚS ohledně nabytí vlastnického práva k nemovitosti na základě dobré víry v zápis v katastru nemovitostí. Usnesením předsedy senátu NS bylo dovolání stěžovatelů odmítnuto jako vadné. Stěžovatelé podle NS řádně nevymezili, v čem spatřují naplnění podmínek přípustnosti dovolání.

ÚS stížností stěžovatelů vyhověl s konstatováním, že

„při posuzování obsahových náležitostí nesmí NS postupovat přepjatě formalisticky a odmítnout dovolání jen z toho důvodu, že dovolatel určitou náležitost nevyjádřil zcela přesně.“²⁴

ÚS v předmětné věci uvedl, že stěžovatelé

„na první straně dovolání... konstatovali, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu. V daném odstavci není předmětná otázka specifikována a specifikována není ani praxe odvolacího soudu, od které se odvolací soud odchýlil. Stěžovatelé se následně v dovolání zabývají svou dobrou vírou a na straně 2 dovolání vysvětlují, že odvolací soud vycházel při vyvažování principu dobré víry a principu ochrany vlastnického práva z nálezu ÚS z 13. 8. 2012, sp. zn. I. ÚS 3061/11, který byl ale údajně překonán nálezem ze 17. 4. 2014, sp. zn. I. ÚS 2219/12, podle něhož je nutno dát přednost dobré víře. Z toho důvodu se měl odvolací soud odchýlit od ustálené praxe.“²⁵

Podle ÚS je takové vymezení

„dostačující, byť je zdaleka nelze považovat za „učebnicové“ (naopak spíše za určité minimum).“²⁶

ÚS pak přihlédl k podstatě věci projednávané před obecnými soudy, když konstatoval:

„Konečně není možno přebližet, že právě prostřednictvím judikatury ÚS dovolatelé často dostatečně specifikují i judikaturu NS, což platí právě např. i v otázce střetu dobré víry a vlastnického práva v případech nabytí od nevladníka. V řešení této otázky se totiž ÚS a NS dlouhodobě lišily a tento názorový střet byl všeobecně znám; pokud stěžovatelé citovali judikaturu ÚS k této věci a uvedli, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe, nemohly vzniknout pochybnosti o tom, jaká rozhodnutí NS byla dle stěžovatelů v otázce vymezení přípustnosti podstatná, byť nebyla konkrétně vyjmenována.“^{27, 28}

VII. K posuzování obsahu dovolání NS aneb ani nepřiléhavá judikatura nezakládá vadu²⁹

Předmětem posledního komentovaného nálezu ÚS je ústavní stížnost čtyř stěžovatelů, kteří se u obecných soudů domáhali nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem (nevydáním rozhodnutí v přiměřené lhůtě). Ústavní stížnost směřovala proti všem rozhodnutím nalézacích soudů, jimiž nárok nebyl přiznán, resp. přiznán pouze v minimální výši. Týkalo se to i usnesení senátu NS, kterým bylo jejich dovolání odmítnuto pro vady, neboť podle NS neobsahovalo náležitost dovolání, a sice vymezení přípustnosti dovolání ve smyslu § 237 OSŘ.

ÚS na rozdíl od NS shledal, že z dovolání stěžovatelů je patrné, v čem spatřují přípustnost dovolání:

„Po prostudování textu dovolání... dospěl ÚS v projednávané věci k názoru, že z dovolání lze zjistit, v čem stěžovatelé spatřovali splnění předpokladů přípustnosti dovolání. Je z něj totiž zcela zřejmé, že podle nich odvolací soud pochybil při řešení otázky týkající se stanovení výše přiměřeného zadośćtučení... V tomto ohledu stěžovatelé odkázali zejména na konkrétní sjednocující stanovisko občan-

19) Nález ÚS z 21. 12. 2016, sp. zn. I. ÚS 3507/16. Senát ve složení Kateřina Šimáčková (soudkyně zpravodajka), David Uhlíř a Tomáš Lichovník.

20) Tamtéž.

21) Tamtéž.

22) Na tomto místě se sluší dodat, že obecný odkaz na tzv. ustálenou judikaturu bez konkretizace rozhodnutí, které ji tvoří, je přitom častým nešvarem mnoha soudních rozhodnutí, a to začasté právě NS. Lze připomenout, že „... samotní právníci preferují vágní odkazy (např. o ničem nevyhovující fráze typu „podle ustálené judikatury“) před adresnou a jasnou citací“. Cit. podle Kübn, Z., Bobek, M., Polčák, R. (ed.) Judikatura a právní argumentace: teoretické a praktické aspekty práce s judikaturou. Vyd. 1. Praha: Auditorium, 2006, s. 116.

23) Nález ÚS z 3. 5. 2017, sp. zn. I. ÚS 2135/16. Senát ve složení Milada Tomková (soudkyně zpravodajka), Kateřina Šimáčková a Tomáš Lichovník.

24) Tamtéž, bod 19.

25) Tamtéž.

26) Tamtéž, bod 21.

27) Tamtéž, bod 24.

28) Uvedený případ vyniká ještě jedním specifikem, neboť NS v odmítavém usnesení jako *obiter dictum* uvedl, že dovolateli uvedená judikatura na projednávaný případ nedopadá. Budiž připomenuto, že buď má NS odmítnout dovolání pro vady usnesením předsedy senátu NS, nebo má senát NS meritorně posoudit přípustnost dovolání; v této věci přitom došlo jaksi k obojímu.

29) Nález ÚS ze 17. 10. 2017, sp. zn. I. ÚS 2500/17. Senát ve složení Kateřina Šimáčková (soudce zpravodaj), Tomáš Lichovník a David Uhlíř.